

MICHAELA VÍTKOVÁ

KDO JSI TAM V PŘÍTMÍ

KDO JSI TAM V PŘÍTMÍ

Michaela Vítková

Svou knížku věnuji...

Mámě a tátovi,

kteří si vždy přáli, abych napsala knihu, protože věří, že k tomu mám vlohy.

Mojí rodině a všem mým kolegům, přátelům a známým,

kteří pracují, nebo pracovali na trasách a v depech pražského metra.

Všem v podzemí i na povrchu.

ZAPOMENUTÁ NA HŘBITOVĚ

Není nad to uplést si kvůli škole na sebe parádní bič! Ale co naplat, úkol byl úkol! Jen téma jsem nejspíš mohla zvolit lépe. Už kolikátý den jsem se snažila rychlými a soustředěnými tahy věrně vystihnout smutek v tragickém výrazu klasicistního anděla, sochy, která již dlouho prohrávala boj s neúprosným zubem času.

Soch s podobným motivem tu bylo tolik, že by zabralo moře času je spočítat, od úplně maličkých po gigantická sousoší, ale právě tento anděl mi padl do oka nejvíc. V jeho rysech jsem spatřovala něco známého, co jsem chtěla detailněji prozkoumat.

Dobře, nezastírám, že volba na něj padla i proto, že v jeho blízkosti se vyskytovala lavička, jejíž vzorek už by se dal pomalu obkreslit z mého pozadí. Ten, kdo plastiku anděla nechal zhotovit, pravděpodobně už dávno odpočíval zde či ve stínu podobné sochy. Okřídlená dívka s antickými rysy, opírající se hlavou o stylizovaný náhrobek, byla nepochybně mistrovským ztvárněním zoufalství, neuváženě vybraného hlavního tématu pro mou seminárku. Tedy ne že by další témata byla o moc lepší!

Skic jsem již za poslední roky vytvořila hromady, jenže dlouho jsem si je čmárala jen tak pro sebe. S nástupem na grafickou školu se to den ze dne změnilo. Povinnost a pravidla, která nám vštěpovali při výuce, byla pro mě při tvorbě mimořádně svazující. A když k tomu

přidám fakt, že časem mě víc než skicování začala bavit počítačová grafika... Prekérní situace!

Ještě mě čekalo mnoho práce. Odložila jsem uhel, od kterého jsem měla ruce jako mouřenín, a nespokojeně porovnávala skicu se skutečností. Ve škole by mě zatím zrovna nepochválili. Snad konečně vybrousím svou techniku a nebudu muset začít od začátku. Grafická práce u počítače mi šla neporovnatelně lépe. Tomuto úkolu se však nebylo možné vyhnout.

Ve chvílích, kdy jsem odkládala skicář, abych dala odpočinout očím a rukám, jsem ráda pozorovala okolí. Stinný hřbitov uprostřed rušné metropole lákal k návštěvám a procházkám. Především v horkých letních dnech se sem návštěvníci chodívali v hojných počtech ukrývat do stínu stromů. Mnozí lidé sem zašli, aniž by tu měli své blízké, obvykle pátrali po hrobech významných českých osobností. Nejpočetnější zastoupení tu každopádně měli senioři, kteří poklidným tempem vytrhávali plevel, aranžovali květiny a zalévali. Chodili si sem i poklábosit se známými.

Vídala jsem tu ovšem i nesmírně originální osoby. Třeba mládež, oděnou v nepřehlédnutelném gothic stylu, nebo fotografy, kteří objektivy svých fotoaparátů detailně zachycovali umělecky ztvárněné náhrobky. K těm jsem měla nejblíž i já. Studentka grafické školy. Zdejší hřbitov mě však fascinoval už od dětství. Nejspíš i proto, že tu nedaleko snila svůj poslední sen i moje matka... Jméno na prostém náhrobku mi vždy vhánělo slzy do očí. Svou matku jsem přitom znala jen ze starých fotek. Zemřela nedlouho po porodu mého o rok mladšího bratra.

Na své pocity z té doby si nevzpomínám. Byla jsem příliš malá. Snad jen sem tam mívám takové nejasné záblesky, anebo si spíš přeji, abych je měla. Bláhové snění! A tak žijeme už roky jen s tátou. Je moc fajn, snaží se, ale...

Dost už smutnění! Kamarádka Linda by mi za fňukání pořádně vyčinila! Byla ztělesněná vichřice. Nedávno se tu za mnou zastavila a ošívala se a škemrala tak dlouho, až jsem s ní raději šla do kina a na zmrzlinu. Skoro se divím, že jsme se kdy s Lindou skamarádily. Takové protiklady se často nevidí. Jsme jako oheň a voda. Anebo ještě lépe jako země a vzduch. Já byla nepochybně země. Linda měla věčně hlavu v oblacích, zatímco já se úzkostlivě snažila mít stále pevnou půdu pod nohama.

Ačkoli Linda studovala stejnou uměleckou školu jako já, nikdy nechápala moje okouzlení zdejší hřbitovní galerií pod širým nebem. Ostatně na grafickou školu šla především proto, abychom i nadále mohly být „spolu“, a protože sama neměla představu, kam by měla jít dál. Jakési umělecké nadání však v ní, i podle soudu některých kantorů, dřímá, umí kupříkladu tvořit kouzelné akvarely.

Byla jsem zabraná do práce a vzpomínek, a tak jsem si ani nevšimla, že už se začínaly povážlivě protahovat stíny. Pod vysokými stromy, mezi tújemi a všudypřítomným břechťanem se rychle šelo. Došlo mi to až ve chvíli, kdy jsem zvedla skicář, abych poněkolkáté porovнала své dnešní dílo s originálem. Trošku ve mně hrklo, protože to znamenalo, že hlavní brána na hřbitov bude už zavřená. Ještě že jsem věděla o alternativní cestě, i když jsem ji používala velmi nerada. Ano, nebyla jsem tu zapomenutá zdaleka poprvé.

Onu „tajnou“ cestu ven mi kdysi ukázal jeden hovorný starší pán, kterého jsem tu pravidelně potkávala a který si pokaždé rád prohlížel mé „čmáranice“, jak svým skicám nepokrytě říkám. V bohatě vrásčité tváři měl zaznamenaný svůj nelehký životní úděl, o němž mi párkrát vypravoval, a tak jsem si pohrávala s myšlenkou požádat ho, jestli by mi nechtěl sedět modelem. Samozřejmě až poté, co dokončím svůj „lítý boj“ s andělem.

S povzdechnutím jsem smotala skicář, uklidila uhly a vydala se úzkou pěšinkou mezi hroby. Soumrak zvýraznil poblikávání malých i větších světýlek, které tu lidé během dne zapalovali v upomínce na své blízké. V mých romantických představách tato světla zosobňovala věčnou lásku až za hrob.

Nejsem naštěstí povahy přehnaně bázlivé, ale přesto byla určitá ostražitost namístě. Vzhledem k houstnoucímu šeru jsem byla nucena soustředit se především na to, abych někam špatně nezahnula, nebo se cestou o něco nepřerazila.

Nechtěla jsem jít po hlavní cestě, protože tam bych byla příliš na ráně. Věděla jsem, že čas od času se tu neplánovaně zdrželi i další lidé, ti však obvykle mířili opačným směrem než já. Také jsem už měla „tu čest“ kajícně se omlouvat u hlavní brány. Nic pro mě. Nenápadný únik mi vyhovoval víc.

Nervy jsem měla napjaté jako špagáty, oči na stopkách a uši jako radary. Už jsem byla téměř u zdi, podél níž se bylo třeba protáhnout pár desítek metrů za křovím k místu, kde se kamenná hradba dala po šikovně upravených výstupcích poměrně snadno přelézt, když tu kdesi přede mnou hlasitě zapraskalo. Otrásla jsem se leknutím.

Očekávala jsem, že za chvíli na mě zamíří proud světla a na mé rameno dopadne ruka zákona, ale nic takového se k mému ulehčení nestalo.

Byl to snad duch zemřelých? Na to fakt nevěřím! Tak vandal, zloděj nebo snad jiný opozdilec, který mířil ke stejnému místu jako já? běželo mi hlavou.

Představa, že se budu muset vrátit, velkým obloukem obejít místo, odkud se praskání ozvalo, a připlížit se z druhé strany, se mi příliš nezamlouvala. A tak jsem se – navzdory zdravému rozumu – vydala opatrně zjišťovat, co mě to vlastně tak vyplašilo.

Po pár krocích vpřed jsem uslyšela další zapraskání. Ozvalo se z míst, odkud vyzařovalo viditelně více světla, než by se dalo očekávat od běžných hřbitovních svíc. Krytá náhrobky a tújemi jsem opatrně proklouzávala blíž.

Konečně jsem měla dostatečný výhled.

U jednoho z hrobů se právě pohnulo cosi velkého. Potlačila jsem prudký nádech, hrozící slyšitelným vyjeknutím. Raději jsem si rukama rychle zakryla ústa. Stín mužské postavy, který se přízračně míhal ve světle svíc, při dalším pohybu ozářila velká příruční lucerna. V jejím světle jsem spatřila tvář kluka tak v mém věku, která mi byla docela povědomá. Šťapatý mladík rozhodně nepatřil mezi vyznavače nějakého gothic či zombie stylu. Na sobě měl klasické džíny, tričko a volnou mikinu s kapucí. Snad jen jeho vyhublá postava a výrazně světlá a propadlá tvář ladily s místem, které se nezřídka stává dějištěm hororových příběhů. Skláněl se nad hrobem a zapaloval svíčky.

Má zvědavost už byla dostatečně ukojena, a tak jsem se chystala vycouvat a přehodnotit svůj únikový plán, když jsem si všimla, že mladík právě začal čímsi čmárat na náhrobek. *Vandal! Že se nestydíš!* Vzvedmula se ve mně vlna vzteku, která přehlušila poslední zbytky zdravého rozumu. Prudce jsem vyběhla ze svého dosavadního úkrytu: „Hej ty, co to tam děláš?“ houkla jsem na mladíka.

Viditelně se lekl a střelhbítě se otočil za mým hlasem. Avšak můj troufalý předpoklad, že vzápětí vezme nohy na ramena, se nenaplnil. Mladík se narovnal a zpříma a trochu přísně na mě pohlédl. Jeho pohled byl tak pronikavý, až jsem bezděky ustoupila o krok zpět. Každý zná ty chvíle, kdy se vteřina zdá být věčností, a tohle byla jedna z nich.

Horečnatě jsem přemýšlela, jestli nemám ukončit své hrdinství a zmizet konečně co nejdál odtud, jak jsem měla ostatně udělat už dávno, nedokázala jsem však odtrhnout zrak od prapodivné scény.

„Znám tě,“ řekl náhle překvapivě klidným hlasem. „Ty jsi ta malířka, co se ze všech stran ometá kolem jednoho z těch ošuntělých andělů, že jo?“

„Klasicistního anděla,“ vypadlo ze mě bezděky, snad na obranu historické sochy. Potvrdil mi tím mou domněnku, že i já jsem ho tu už kdysi potkala. No jistě! Mohlo to být tak měsíc zpátky. Jeho tvář nešlo přehlédnout. Měl velmi výrazné rysy. I na denním světle na mě onehdy jeho pleť působila nezvykle bledě, až průsvitně. Byla jsem tak zaskočená jeho slovy, že chvíli trvalo, než jsem se vrátila k důvodu, proč jsem prve vystoupila ze svého úkrytu: „Ale co tu děláš ty? Proč maluješ po tom náhrobku?“

„Myslelas, že jsem vandal, co?“ zašklebil se a v přítmí se zaleskly bělostné zuby v trochu křivém úsměvu.

„A ne snad?“ nemínila jsem se tak snadno vzdát.

„A používají vandalové tohle?“ zatřepal lahvičkou, jejíž obsah se mírně zatřpytil i ve svitu svící.

Odvážila jsem se jít blíž. Malý restaurátorský štěteček v jeho druhé ruce definitivně vyvracel můj mylný první dojem.

„Renovuješ nápisy?“ došlo mi. „Ale proč teď za tmy?“ podívovala jsem se.

„A proč ty se tu producíruješ po zavíračce?“ opáčil mi otázkou.

„Jasně, chápu, nemáme si co vyčítat,“ mírně jsem se pousmála a konečně ze mě spadlo břemeno ostražitosti a strachu. „Ostatně už musím jít.“ Probrala jsem se do reality. „Vandalové ani strašidla se nekonají, takže teď mi zbývá už jen neupoutat pozornost hlídačů a s klidným svědomím zmizet.“

„Jestli počkáš ještě chvilku, než to dodělám, mohl bych tě odtud vzít jinudy než přes zeď,“ zarazil mě.

Aha, takže tu „tajnou“ cestu ven také znal. Možnost jiného východu mě však zaujala.

„Už jsem měla být dávno pryč,“ připustila jsem, „ale když to nebude dlouho trvat, ráda počkám,“ zvědavost mě přikovala na místě.

„Zdržím tě jen chvilku,“ ujišťoval mě rychle, „zvlášť pokud mi sem posvítíš,“ podal mi svítilnu a ukázal na náhrobek.

„Proč to vlastně děláš?“ zajímala jsem se a snažila se držet svítilnu v nejlepším možném úhlu.

„Občas zaskočím za jednoho známého. Je to docela fajn přivýdělek,“ přiznal a opatrně štětečkem pozlacoval poslední písmenka nápisu.

Konečně bylo hotovo, můj zvláštní společník rychle posbíral své věci a vyzval mě, abych ho následovala. Vydali jsme se směrem ke staré části hřbitova, kde u zdi stálo několik honosných hrobek.

Nevěděla jsem, co říct, tak jsem mlčela a snažila se soustředit na cestu.

Mlčení přerušil nečekaný dotaz: „Baví tě skicování té sochy?“

Překvapením jsem se málem zakoktala: „No, totiž... Škola si to žádá, studenti musejí projít vším,“ přiznala jsem.

„To musí být někdy pěkná otrava, co?“ v jeho hlase jsem vnímala pochopení.

„To je fakt,“ přikývla jsem na znamení souhlasu. Kdybych mohla být upřímná, dávno už bych raději než nad skicářem seděla u počítače.

Jako by mi četl myšlenky, tak se zeptal: „A co vlastně tvoříš nejradši?“

„Počítačovou grafiku, ale i v té se zatím hledám. Spíš teď nemám moc času na nějaký velký rozvoj a zkoumání,“ přiznala jsem.

„Jak to?“

„Můj mladší bratr se zbláznil do metra a rozhodnul se, že naprogramuje simulátor, ke kterému mu grafiku...“

„Děláš ty,“ dokončil, otočil se směrem ke mně a bylo vidět, že nad něčím usilovně přemýšlí.

„Víš,“ začal opatrně, „asi se ti to bude zdát trochu praštěné, ale kdyby mě netlačil čas...“ povzdechl si. „Napadlo mě, že bys mi možná

dokázala pomoci s tímhle,“ prohrábnul tašku, odkud vylovil a pečlivě narovnával malou, hodně pokroucenou fotografii.

„Nosíš tu fotku pořád s sebou?“

„Ano. Je jediná svého druhu...“ přisunul fotku ke mně a pořádně na ni posvítíl, „a potřeboval bych ten výjev nějak zrestaurovat nebo překreslit.“

„Koukám, že jak se něco týká metra, určitě mě to dostihne. To je asi nějaká osobní karma, či co...“ zírala jsem s lehce povytaženým obočím na vyfocenou scénu. Byla to totiž fotografie čela soupravy metra Ečs. V popředí před ní stál v historické uniformě a čepici strojvedoucího zvláště se usmívající mladší muž. Zub času se na fotce značně podepsal.

„Ta fotka už zažila své,“ pousmál se mladík, „a já bych byl moc rád, kdyby se mi ji podařilo nějakým způsobem zachovat.“

„Mohu ji zkusit naskenovat nebo nafotit a pokusit se o něco v grafickém editoru, ale obávám se, že to není úplně můj obor,“ pokrčila jsem rameny. „A popravdě řečeno – o metru se mi už zdá víc než o tomhle andělovi,“ vzhledla jsem a poklepala prsty na skicář. „A to je co říct!“

Až nyní jsem si všimla, že jsme na konci pěšinky a stojíme u jedné z honosných hrobek. Cítila jsem se docela nesvá, tak jsem raději sklopila oči zpátky k fotce.

„Já... Víš... Nerad o něco prosím,“ ošil se, „ale byl bych ti nesmírně zavázán, kdyby se ti podařilo s tou fotkou něco udělat. Ostatně mně by bohatě stačilo, kdybys z té fotky třeba vytáhla pouze hlavní kontury, či jak se tomu říká, víš, takovou tu základní

vektorovou grafiku, tak trochu ve stylu komiksů, ale zase ne karikatury. Asi znáš Roye Lichtensteina?“

„Jasně, už před časem jsme ve škole brali Pop-art...“ Před očima mi vytanulo charakteristické zpodobnění tváře blondaté sexy slečny. Mělo to být jako komiks, ale ne tak docela...

„Ovšem představ si něco takového jen v černobílém provedení, a ne moc vyumělkovaného... Spíš jako od Jaromíra 99.“

„Ten je fantastický!“ okamžitě jsem si vybavila úžasnou grafiku filmu Alois Nebel. „Ale abys nebyl zklamaný, tak dobrá fakt nejsem,“ varovala jsem ho preventivně.

„Jaromíra 99 tu nikde nevidím, ale pár tvých zdařilých skic jsem zahlédl,“ přiznal. „Věřím ve tvé schopnosti,“ mrknul povzbudivě.

Hmm, tak prý „zdařilých“! Škoda, že to neslyšeli moji kantorů! Asi mi beztak jen mazal med kolem pusy. Přesto mě to potěšilo. Velmi mě však překvapila skutečnost, že on mě zřejmě viděl už víckrát, ba dokonce sledoval opakovaně to, co tvořím. Táta nejspíš má pravdu, když tvrdí, že jsem někdy až příliš lehkovážná. Asi si budu muset dávat častější přestávky a víc si všímat okolí.

Můj zvláštní společník působil v mé těsné blízkosti zjevně nervózně a roztěkaně, a ve chvíli, kdy mi svou drahocennou fotografii opatrně vkládal do ruky, se mu rukáv mikiny zachytil za opasek a při té příležitosti se mu vyhrnul až k předloktí. V chabém světle lucerny se tak mým zrakům na pár okamžiků odhalily neobvyklé hodinky, které měl připevněné až nezvykle vysoko na předloktí. Pokud to tedy hodinky byly. To, co jsem spatřila, mě fascinovalo natolik, že jsem ničemu jinému v tu chvíli nedokázala věnovat pozornost. Na místě

ciferníku do prostoru vystupovalo několik ozdobných, různě propletených trubiček, jimiž zjevně protékala jakási temná tekutina, a mezi tím vším se pohupovaly zvláště zlatavé kuličky. Když si mladík všiml mého upřeného pohledu, rychle shrnul rukáv zpět, jinak bych od prazvláštních „hodinek“ těžko odtrhávala zrak.

„Takže do toho půjdeš?“ zajímal se.

„Láká mě to zkusit, ovšem Roy ani Jaromír 99 skutečně nejsem,“ zakřenila jsem se. „Udělám nějaké návrhy, a pak si je – asi někde tady – předáme?“ rozhlédla jsem se kolem a cítila se značně zneklidněná místem, kde jsme se ocitli.

Na časové zařazení působivé stavby, u jejíchž dveří jsme nyní postávali, jsem si netroufala, ale i se svými trestuhodně chabými znalostmi jsem poznala, že její zdivo již pamatovalo pěknou řádku desetiletí. Bála jsem se pomyslet na důvod, proč jsme zastavili právě zde. Mé tušení zesílilo, když se můj čím dál tajemnější průvodce otočil a cosi chvíli kutil u dveří. Uslyšela jsem mírné cvaknutí. Dveře byly odemčeny! Ztuhla jsem a horečnatě přemýšlela, jestli ještě není čas vzít nohy na ramena.

Všimnul si mého výrazu a pobaveně se usmál: „Jen klid, nic strašidelného tam není. Ústí sem jedna z pozapomenutých chodeb,“ ujišťoval mě.

„Aha,“ víc jsem ze sebe nedokázala dostat. Klidnější jsem však nebyla ani o píď. Nohy mi doslova zrosolovatelily.

Tvářil se, jako by naše přítomnost zde byla něco naprosto běžného.

Z rozjímání nad tím, jaká jsem husa, mě vytrhnul jeho klidný hlas: „A abych nezapomněl, až nějaké výkresy budeš mít, nahraj mi je, prosím, ve více formátech na tenhle flash disk,“ podával mi malé záznamové médium. „A pak ho schovej na místo svíčky sem,“ ukázal na starou, rezavou lucernu ve výklenku. „Tu fotku tam k tomu taky sroluj, já už si to tady najdu.“

Než jsem se stihla zeptat, proč si raději nedáme sraz, poznamenal: „Nevím, kdy se sem zase dostanu...“ A znělo to trochu posmutněle.

„Ach tak, rozumím,“ pronesla jsem, i když jsem nechápala vůbec nic. Trochu rozpačitě jsem se podívala na flash disk a všimla si, že jsou tam vyrytá čtyři písmena: E, R, I a K. Mohlo to být docela dobře jméno, stejně jako cokoliv jiného. Uložila jsem si disk do batohu, a při tom se ze zvyku podívala i na hodiny v mobilu.

Mého gesta si zjevně všimnul: „Promiň, pořád jenom zdržuji, chtěla jsi už jít...“ poznamenal. „Tak pojď za mnou. Není se čeho bát, jen dobře koukej pod nohy. Místy bude nutné se trochu shýbnout, tak bacha, ať se nepraštíš do hlavy,“ zavelel, otevřel dveře hrobky, vtáhnul mě dovnitř, a pak za námi opět pečlivě zavřel.

Cvak, cvak! Zamknuto! Nebylo úniku! Útěchou mi mohlo být jen to, že nad mými ostatky se možná jednou budou sklánět šokovaní archeologové. Anebo spíš kriminalisté?

Uvnitř byla velká tma, kterou narušoval pouze kužel světla ze svítilny v ruce mého průvodce, a tak jsem toho moc neviděla. Pokud jsem však čekala, že se hned ocitneme na začátku nějaké chodby nebo schodiště, byla jsem totálně vedle. Všude kolem byly především chladné zdi a prázdné výklenky. Za denního světla by tu nepochybně

převládala bílá barva, jen při zemi se cosi černalo. Působilo to skutečně strašidelně. Roztřásla jsem se.

Byla jsem blázen! Snad to bude rychlé. Dostala jsem se do rukou šílenci! Zavřela jsem oči. Příliš to nepomohlo. Zrak nyní plně nahradil zesílený sluch. Slyšela jsem každý svůj nádech. I sebemenší šum.

Vnímala jsem, že postoupil do rohu místnosti, odkud jsem po několika cvaknutích uslyšela i táhlé zavržení a ránu. Nadskočila jsem a otevřela oči. V koutě, kam právě mířil proud světla ze svítilny, zela v podlaze podlouhlá díra. *Otevřený hrob? Jako z nějakého béčkového hororu!*

„Tak na co čekáš? Jdeš?“ pousmál se. Snad to mělo být povzbudivé, ale mně to přišlo jako škleb samotného ďábla.

Jako v transu jsem popošla blíž. Pod otevřeným poklopem jsem zahlédla první schody. *Takže přece jen schodiště? Ale kam vede?*

„Tady pozor na hlavu,“ ukázal na hranu hned u vstupu. „Jdi napřed, já musím zase zavřít,“ podal mi svítilnu.

Poslechla jsem ho. Neměla jsem na výběr. Kužel světla ozářil krátké úzké schodiště pokračující dlouhou chodbou, končící ve tmách, kam už světlo nedosáhlo. Popošla jsem pár metrů, posvítila směrem zpátky, akorát včas, abych viděla, jak za námi zapadnul i poklop. Nasucho jsem polkla.

Existence chodby mě sice trochu uklidnila, ale stále jsem pociťovala nepříjemné chvění. Bylo tu vlhko a chlad. Nechala jsem svého průvodce, aby se protáhnul kolem mě a šel první.

Prvních pár desítek metrů jsme postupovali hodně pomalu, naštěstí jen do chvíle, kdy mě napadlo, že si udělám svítilnu ze svého mobilu.

Hned se nám šlo lépe. Chodba byla úzká a nízký strop nás místy donutil pořádně se sklonit. Mlčeli jsme. Pak jsem uslyšela zvuk tekoucí vody. Přibližoval se. Vlhkost vzduchu s každým krokem stoupala a byla doplněna o ne moc příjemný odér.

„Támhle bude po pravé straně odbočka, vedoucí do kanalizační stoky. My ale půjdeme ještě o kus dál, a až se chodba začne větvit, zabočíme doleva,“ napřažená ruka vytvářela na stěnách pitoreskní stín.

Z díry, kterou jsme po chvíli míjeli, zavanul mírně hnilobný pach. Začal se mi zvedat žaludek. Bezděky jsme oba přidali do kroku. Po pár desítkách metrů se chodba skutečně větvila. Nepotěšilo mě však, že cesta doleva byla viditelně užší a nižší.

„Opravdu musíme tudy?“ ukázala jsem nesouhlasně doleva a posílhávala směrem k cestě vpravo, která mi přišla rázem jako luxusní dálnice.

„Bohužel, tam vpravo bychom se dostali k závalu,“ nepotěšil mě, „ale neboj se, po nějakých třiceti metrech se i tahle chodba zase rozšíří, a navíc už budeme skoro u cíle.“

Konečně něco povzbudivého. „Tak fajn, nemůžu se dočkat, až budu zase na vzduchu,“ nechala jsem ho jít zase jako prvního.

Naštěstí se chodba skutečně časem rozšířila. A k mým uším dolehl nečekaný zvuk. Tentokrát to však nebyla voda...

„Ale to zní jako...?“ podívala jsem se na něho nechápavě.

„Metro,“ přikývnul.

„To jako polezeme do tunelu?“ vyděsila jsem se. Okamžitě se mi vybavilo několik hrůzu nahánějících historek, které jsem znala od

svého strýce, jenž v metru léta pracoval a stal se také inspirací i mému lehce pošahanému bratrovi.

„I to by se dalo, ale znám jednu lepší cestu. Následuj mě tudy,“ zamířil chodbou, která mírně stoupala vzhůru a cestou se několikrát větvila, takže mi nezbývalo než věřit, že jsme nikde neodbočili špatně.

Pak se na konci jedné z odboček objevil velkým prknem překrytý úzký průchod a za ním polorozpadlé schodiště vedoucí do malé místnůstky s nečekaně masivními dveřmi.

„A jsme tady,“ zasmál se potěšeně poté, co odstranil mírně trouchnivějící prkno. Bleskurychle vyšplhal vzhůru po schodech, zamířil ke dveřím a chvíli zápolil se zrezavělým zámkem, dokud se neozvalo osvobozující zaskřípění. Až ke mně dolů zavanul proud čerstvého vzduchu.

„Tak prosím, madam,“ vyzval mě. A já snad nikdy žádné schody nevyběhla tak rychle, jako dnes. Překvapeně jsem se dívala, že jsme se ocitli v jakémsi zarostlém vnitrobloku, ze kterého se naštěstí dalo snadno projít na ulici.

„Jestli míříš na metro nebo na tramvaj, tak můžeš tamtudy,“ ukázal ulicí doleva, „já se ještě pro něco vrátím. A budu se těšit na tvoje grafiky!“

„Děkuji za neobvyklou procházku podzemím, ale příště snad raději zase půjdu přes plot,“ odfrkla jsem.

„Vidíš, a já tě odhadnul na dobrodružnou povahu,“ zahlédla jsem jen svítící zuby v pobaveném úsměvu.

„Jasně, Dobrodružství je mé druhé jméno, a po dnešku mám i třetí jméno – Šílenství...“ ušklíbala jsem se.

S chechotem zmizel ve tmě. A tak jsem konečně vyrazila k domovu.

VYLEKANÁ

Odpolední slunce se prodíralo žaluziemi a jeho paprsky byly tak pronikavé, že mě vytrhly z pilné práce. Říkává se, že samochvála smrdí, ale z vybledlé fotografie jsem dostala maximum, a také můj v pořadí třetí grafický návrh ve stylu Jaromíra 99 se mi zamlouval zatím nejvíc. Stačilo upravit pár detailů a konečně bude možné mé výtvary pustit do světa.

Když jsem před několika dny k práci usedala poprvé, došlo mi, že s jistotou nevím, jak se mladík, kvůli němuž jsem málem dostala svůj první předčasný infarkt, jmenuje. Nedalo se vyloučit, že písmena E, R, I, K na flash disku jsou skutečně jeho jménem, a tak jsem mu tak začala v duchu říkat. Erik.

Konečně se budu schopná vrátit k práci na andělovi. Termín odevzdání se povážlivě blížil a já od onoho večera neudělala ani čárku. Zrak mi zabloudil k hromádce různě přes sebe naházených výtvarných pomůcek, mezi nimiž byl zasunutý skicář.

Škoda, že jsme naši seminární práci také nemohli vytvořit na počítači, povzdechla jsem si v duchu. Aspoň jsem však přišla na to, kde jsou mé slabiny a silné stránky.

Ještě mi zbývalo vygenerovat všechny návrhy pro Erika v několika grafických formátech a uložit na flash disk, když mi u ruky zapípal mobil.

Koukla jsem se na displej. *A jéje, bratříček se zjevně zase začínal pěkně nudit! Ale hlavně, že už mu bylo lépe!* Věděl, že se dnes za ním mám v plánu zastavit, tak si naporoučel přinést zásoby, jako kdyby chtěl nakrmit půlku nemocnice. *Tss, to určitě!* Měl jediné štěstí, že nám tu včera teta Silvie nechala velikánský štrúdl, jinak bych mu přinesla jen nějaké čerstvě natrhané „vitamíny“ ze zahrádky. Zastavím se za ním než půjdu na hřbitov.

Před pár dny se totiž můj splašený bratr Adam vyboural na koloběžce a byl hospitalizovaný v nemocnici s mnohačetnou zlomeninou levé nohy a podezřením na otřes mozku, které se však nepotvrdilo. Ještě teď mi naskakovala husí kůže při vzpomínce na okamžik, kdy mi táta tu šokující zprávu zavolal. Zpětně jsem byla ráda, že můj někdy až příliš zbrklý bratr ke svým patnáctinám na tátovi nevytloukl malou motorku, ač jsem se tehdy i já přimlouvala. Snad si aspoň po tak hrůzném zážitku bude dávat větší pozor.

Bratr mě ovšem také nezapomněl zaukolovat v souvislosti s grafikou pro připravovaný simulátor metra. To však bude muset zatím počkat. Fotografie spolu s grafickými návrhy pro Erika a skica anděla měly ještě chvíli hlavní prioritu. Zásunula jsem flash disk do počítače a pustila se do ukládání a kopírování.

Ač to bude znít podivně, po sterilně bílém nemocničním prostředí jsem se do tajuplné hřbitovní zeleně fakt těšila. Doufala jsem, že najdu tu pravou hrobku, ukrývající tajemství, které mi Erik odhalil před pár

dny v noci. Neznámý průvodce mi tím způsobil menší šok, z něhož jsem se dosud zcela nevzpamatovala. Nemělo by to být těžké, jenže tehdy byla tma a já byla v totálním transu. Všechno se odehrálo v tak zvláštní atmosféře, že jsem si nebyla jistá ničím. Věřila jsem však, že mě na správnou hrobku upozorní výklenek s lucernou, cíl mé cesty.

Pomalou jsem procházela kolem jednotlivých honosných míst posledního odpočinku významných osobností a boháčů, když mě upoutala rezavá lucerna postavená v malém výklenku. Byla jsem na místě.

Jediné, co mě zneklidňovalo, byl fakt, že se po okolí pohyboval neobvykle velký počet lidí, kteří se zjevně pilně věnovali údržbě hřbitovní zeleně. Zušlechťovali a prostřihávali všudypřítomný břečťan. Trochu mě překvapovalo, že mnoho z pracujících věkově spadalo mezi mé vrstevníky. Asi to byla nějaká dobrovolnická akce, nebo brigáda, usoudila jsem, a chvíli se procházela sem a tam, dokud se ruch přece jen neposunul o kousek dál.

Vzhledem k tomu, že jsem dnes ještě potřebovala věnovat aspoň hodinku dvě práci na skice anděla, doufala jsem, že jsou všichni natolik zabraní do práce, že mi nikdo nebude věnovat pozornost. *Ostatně co by je mělo zajímat na někom, kdo přišel navštívit hrobku.* Pozornost by mohla vzbudit maximálně moje nepochopitelná nervozita, a tak jsem se snažila uklidnit. O nic přece nešlo.

Zaměřila jsem svou pozornost na oprýskanou lucernu, kterou Erik určil jako místo, kam jsem měla vložit flash disk a fotku. Třebaže v ní už svíčka dohořela, s vkládáním fotografie při snaze ji ještě víc

nepoškodit jsem přece jen chvilku zápasila. Vešla se tam jen tak tak. Konečně se zadařilo.

Ještě jednou jsem se podívala směrem k lucerně, do které jsem před okamžikem vložila flash disk. Neprůhledné sklo neprozrazovalo, co zvláštního se právě ukrývalo uvnitř. Při vzpomínce na nedávnou noční anabázi jsem se usmála. Sehnula jsem se pro odložený skicář a vydala se rychle na opačnou stranu hřbitova, kde na mě čekal můj soužící se anděl. Spěchala jsem. Hodina už pokročila, tak abych ještě aspoň pár tahů stihla. Dnes bych se tu opozdila jen velmi nerada.

Zvědavost mi nedala, a tak jsem hned druhý denspěchala, abych zjistila, zda si Erik už náhodou nevyzvednul z lucerny její neobvyklý obsah. Když jsem otevírala lucernu, klepala se mi ruka. Fotografie i flash disk byly pryč! Trochu mě to překvapilo, vždyť Erik naznačoval, že bude asi nějaký čas mimo. Zřejmě ještě neodjel, nebo se už vrátil. Otevřenou prázdnou lucernu jsem chvíli držela v ruce a zírala do ní s pocitem, jako by se mi to všechno jenom zdálo.

Za mými zády se ozvalo mírné zakašlání. *Zase se mu podařilo mě vyděsit! Ten Erik mě chce přivést do hrobu, už podruhé během pár dní!* Napadlo mě přirovnání, které v těchto místech znělo velice trefně. Když jsem se uklidnila a byla schopná se otočit, čekala jsem, že uvidím pobavený Erikův obličej, ale tvář, kterou jsem spatřila, Erikovi nepatřila, a její výraz byl spíš trochu napjatý a vyčkávací.

„Promiň, nechtěl jsem tě vylekat,“ usmíval se rozpačitě tmavovlasý kluk, jehož uhrančivé čokoládové oči a ostře řezanou tvář bych bez zaváhání zařadila k vhodným modelům pro téma Pokušení.

Šok vystřídal překvapení. Vrhla jsem na něho nechápavý pohled.

„Tohle bude asi pro tebe,“ podával mi pečlivě smotaný papír.

Podívala jsem se na papír, na kterém bylo na viditelném kousku možno rozpoznat větší část slova: *Děkuji!*

Rozmotala jsem ruličku. Na první straně skutečně stálo jen slovo: *Děkuji!* A nic jiného. Zato na druhé straně papíru bylo natisknuto několik řad stylizovaných vagónků metra. Byly zdánlivě stejné, ale už na druhý pohled jsem odhalila pár nepatrných odlišností.

„Proč by to mělo být pro mě?“ nechápala jsem, i když to poděkování mi samozřejmě smysl dávalo. A vagónky metra, jakkoli šlo spíš o běžné kliparty, jichž byl plný internet, vlastně taky. Čemu jsem však nerozuměla, bylo to, proč za mnou s tím přišel někdo úplně cizí. Nebo to snad byl nějaký Erikův příbuzný či kamarád?

„Nemysli si, prosím, nic špatného,“ začal nesměle. „Já, no, ehm... znáš geocaching?“

Trochu mě tím dotazem vyvedl z míry, rychle jsem se ale vzpamatovala.

„Jasně,“ přitakala jsem. „Sama nelovím, ale v Anglii jsem s jednou bláznivou kačerkou pár kešek navštívila,“ přiznala jsem a byla zvědavá, kam tím míří.

„Já jsem aktivní kačer, ačkoliv poslední dobou víc kešky tvořím, než lovím. Každopádně zrovna včera jsem se tu účastnil CITO eventu, úpravy zdejší zeleně, břechťanu, a tak...“

„Aha, tak už aspoň vím, co se to tu včera odehrávalo,“ došlo mi.

„Nám byl přidělený zrovna tenhle úsek,“ rozhlédl se kolem. „Už jsme měli skoro hotovo, když jsem si tě všimnul. Zápasila jsi právě dost urputně se zavíráním lucerny, což mě pobavilo. Skoro jsem přemýšlel nad tím, jestli ti nemám jít na pomoc, ale pak jsem to rychle zavrhnul. Vzápětí mě ale upoutalo cosi jiného...“

„A to co?“ vydechla jsem a poznámku o mém zápase s lucernou raději ponechala bez komentáře.

„Tamhle zpoza křoví tě totiž kromě mě upřeně sledoval ještě někdo další a k naší skupince po mém soudu nepatřil. Vyčouhlý hubený kluk s výrazně bledým obličejem. Ani to by nebylo zas až tak moc divné, kdo by se rád nepodíval na hezkou holku...“ odmlčel se a možná mu maličko znachověly tváře.

Takže on mě považoval za „hezkou holku“, hmm. Nechtěla jsem uvěřit svým uším. *Budu si to muset připomínat, až zase v odlesku zrcadla spatřím svůj neposlušný vodopád vlasů, pihovatou tvář a na můj vkus až příliš drobnou postavu. Snad jen své velké zelené oči bych byla ochotna vzít na milost.*

S rostoucím zájmem jsem čekala, co dalšího se ještě dozvím.

„Jenže,“ pokračoval. „Ten kluk počkal, až odejdeš, a pak šel k lucerně. Cosi z ní vyndal, chvíli si hrál s mobilem, tabletem, nebo tak něčím, to nebylo z mé pozice vidět, a pak zase i on sám do lucerny něco vložil. A to něco byl tenhle papír,“ ukázal na list s poděkováním a vagónky metra, který jsem držela v ruce.

Tak Erik mě tu včera viděl, možná na mě i čekal, došlo mi. Ale zjevně se se mnou nechtěl setkat. Nerozuměla jsem tomu. Asi jen chtěl získat ty

soubory, má osoba ho jinak nezajímala. Někdy to tak bývá, smířovala jsem se v duchu s holou pravdou. Ostatně mnohem víc by mě mělo děsit, že mě tu včera pozorovaly hned dva páry očí a já o nich vůbec nevěděla. Kdy už se naučím víc vnímat, co se děje v mém okolí?

Zvedla jsem hlavu a lehce káravě se zadívala na mladíka, který měl nyní ve tváři mírně provinilý výraz. Kolik holek už mu asi naletělo na ten jeho hluboký psí pohled?

„Zvědavost ti nedala, co?“ ušklíbla jsem se a s papírem v ruce demonstrativně máchlá směrem k lucerně.

„Vím, že jsem neměl, ale kdy v životě uvidíš něco takového? Maličko mě snad omlouvá fakt, že kačeři některé věci občas vidí trochu jinak. I taková lucerna může být totiž skvělým úkrytem...“

„...na kešku?“ došlo mi. „Aha, ale na hřbitově?“ pozvedla jsem obočí.

„Máš pravdu, je to trochu divné, někdo by řekl nevhodné, dnes už se ostatně na hřbitovy nové keše umísťovat nesmějí, ale kdysi v počátcích jich takových pár vzniklo, a ještě několik těch historických existuje, než časem definitivně skončí v archivu. A dokonce se občas loví i tyto archiválie, je-li na místě krabička.“

„Je fakt, že mi kamarádka vyprávěla různé zajímavosti o neobvyklých schránkách, tak mě to snad ani nepřekvapuje,“ zavzpomínala jsem v duchu na svou někdejší spolubydlící Uršulu, kterou jsem potkala loni během letního studijního pobytu v Londýně. Uršula pocházela z Německa, byla nadšená kačerka, a i díky ní jsem se tam tehdy ani minutu nenudila.

„Zaujaly mě okamžitě tyhle vagónky, chtěl jsem je prozkoumat blíž, tak jsem si ten papírek vypůjčil. Až doma mi došlo, jakou blbost jsem udělal, tak jsem to dnes spěchal napravit. A narazil jsem přímo na tebe,“ poprvé se lehce pousmál. „Mimochodem, abys věděla, koho teď můžeš začít posílat do horoucích pekel, jsem Matyáš,“ napřáhl ke mně ruku.

„Výborně, připíšu si to na seznam jmen, která nemám za žádných okolností jednou dát svým dětem,“ neodpustila jsem si menší sarkasmus a Matyášův výraz se konečně trochu uvolnil a ústa se mu roztáhla v pobaveném úsměvu.

„Já jsem Lea,“ stiskla jsem krátce, ale pevně podávanou ruku. Žádné „leklé ryby“ se nekonaly ani z jeho strany, naštěstí.

„Asi budu za totálního drzouna, čímž svou reputaci nevylepším, ale co znamenají ty vagónky?“ bylo vidět, že ho to skutečně zajímalo.

„To bohužel ani já nevím, celé je to jeden podivný příběh,“ pokrčila jsem rameny.

„Docela rád bych si ho poslechnul, ale samozřejmě je to na tobě,“ rychle mu došlo, že jeho zvědavost už nějaký čas překračovala jisté meze.

Kupodivu mi to nevadilo. Ani jsem se dlouho nerozmýšlela. Snad proto, že mám pro zvědavost v hloubi duše pochopení (*a jistě to nebude jedněma hlubokýma zvědavýma očima*), jsem mu v krátkosti vyličila první část setkání s Erikem.

O tajemné chodbě uvnitř hrobky jsem se však šířit nechtěla, tak jsem závěr příběhu trochu upravila. V té verzi jsme se u hrobky

rozloučili a já se pak dostala ven přes zeď, jak jsem měla původně v plánu.

„Takže se vlastně s tím klukem vůbec neznáš,“ podívoval se. „To trochu vysvětluje ten včerejšek, ale stále ne tak úplně ty vagónky tady,“ ukázal na papír v mé ruce. „Víš, hned mě napadlo, jestli to není nějaká šifra, ale jednak jsem neměl včera čas, a pak se ve mně přece jen hnulo svědomí... Ovšem kdybys chtěla, mohl bych se na to ještě kouknout pořádně.“

„V šifrách se dvakrát neorientuji,“ připustila jsem. „Mohl bys ale mít pravdu.“ *Který kluk není tak trochu hračka, a proč by měl být Erik výjimkou?*

„Tak jestli dovolíš, nafotím si to do mobilu, a když mi dáš na sebe nějaký kontakt, ozvu se, pokud na něco přijdu,“ sliboval.

„Dobře, můžeme si vyměnit e-mailové adresy,“ souhlasila jsem.

Z jeho trochu zaskočeného výrazu jsem usoudila, že čekal, že mu nadiktují přinejmenším číslo na mobil, ale nahlas nijak neprotestoval. *Zatím to zkrátka muselo stačit! Vždyť se vůbec neznáme...*

Chtěla jsem udělat úrok stranou, abych obešla blízký náhrobek, a natáhnout se pro své věci, když jsem nečekaně zakopla o roh velké černé tašky, kterou jsem při své zbrklosti přehlédla. „Do háje,“ vyjekla jsem překvapením. Matyáš se bleskurychle natáhnul, aby mě zachytil. „Díky, to je dobrý,“ setřásla jsem jeho ruku, a když mi došlo, že taška, o níž jsem se málem přerazila, je Matyášova, ještě jsem automaticky dodala: „Pardon.“

„Omlouvat bych se měl já,“ chytal se Matyáš za hlavu. „Doufám, že ses nezranila. Máti má pravdu, když tvrdí, že nechávám všechno tam, kde mi to odpadne od ruky. Fakt mě to mrzí. Co noha?“

„Myslím, že je v pohodě,“ konstatovala jsem po zběžné prohlídce a ukázala na tašku. „Snad v tom nejsou vajíčka,“ pokusila jsem se o žert.

„Vajíčka zrovna ne,“ přitáhnul si Matyáš tašku k sobě. „Ale něco jiného, co, věřím, ten malý náraz vydrželo.“ Sáhnul dovnitř a vyndal na světlo jakousi zvláštní krabici.

„Jak jsem říkal, že dnes už kešky raději tvořím, než lovím, tak třeba tohle je jeden z mých aktuálních výtvorů,“ položil krabici na lavičku, která stála hned u sousední hrobky. „Nepatřím zrovna k chlubilům, ale když už ji musím zkontrolovat, mohla bys mi ji rovnou aspoň i otestovat. Už na ní ladím jen detaily.“

Chvíli jsem na jeho výtvor nevěřícně zírala, a pak jsem si začala krabičku prohlížet ze všech stran a snažila se uhodnout, *co to může být?* Ve spodní části byla malá klaviatura, a nad ní byl obrázek notové osnovy, která však byla úplně prázdná.

„Vypadá to zajímavě, ale co to má být?“ Musela jsem působit hodně zmateně, protože jsem se tak i cítila.

„Jen takové zpestření lovu,“ Matyáš žoviálně mrknul.

„Aha, asi tuším. Jeden hlavolam jsem viděla kousek za Londýnem, byla to tedy nejspíš nějaká sériově vyráběná krabička, ale i tak se mi líbila. Tohle bude určitě nějaká záludnost, na kterou nepříjdu, vypadá to ale super,“ ocenila jsem jeho úsilí a byla stále zvědavější.